

PRANEŠIMŲ TEZĖS¹ ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Оксана НІКА

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Нобельське Євангеліє 1520 року в книжній спадщині Великого князівства Литовського

Наукова проблема, що порушується в доповіді, – рукописна книга початку 16 століття як віддзеркалення релігійного і мовного життя у Великому князівстві Литовському, Схарактеризовано мовно-культурні традиції в Нобельському Євангелії, унікальний кириличний пам'ятці 1520 року, створений у Великому князівстві Литовському. Це Тетросєвангеліє було переписане церковнослов'янською мовою на Поліссі, у Ноблі, звідси й походить назва рукопису.

Нобельське Євангеліє ще недостатньо досліджене, за винятком кількох його описів, надрукованих у 70-80-их рр. 19 ст. (П. Гільтебрандт, Ф. Добрянський) і сучасних каталогах (Н. Морозова). Із 60-х рр. 19 ст. історія рукопису пов'язана з Віленською публічною бібліотекою, в якій було засновано Рукописний відділ та укладено перші описи пам'яток. Нинішнє місце зберігання рукопису – Бібліотека Академії наук Литви імені Врублевських (лит. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka), де уступлено електронну копію (лит. Nobelio evangelija / Нобельське Євангеліє. З'ясовано окремі орфографічні та фонетичні ознаки «руської редакції» церковнослов'янської мови, основні вияви другого південнослов'янського впливу в орфографії рукопису, що розкривають книжні традиції 16 століття, відцентровість центрів переписування текстів і мовну інтерференцію. Унікальність Нобельського Євангелія полягає також у його конкретній просторово-часовій локалізації: 1520 року дяк переписав Тетросєвангеліє на Поліссі, у Ноблі, тоді – Пінського повіту (зараз – Зарічненський район Рівненської області, Україна). У післямові також розкрито соціальне коло осіб, що спричинилися до його написання, персоналізовано переписувача(-ів) тексту.

Ключові слова: *Нобельське Євангеліє, рукопис, мовно-культурні традиції, церковнослов'янська мова «руської» редакції, другий південнослов'янський вплив, фонетико-орфографічні явища.*

Людмила АРХИПОВА

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Цільова аудиторія культурного туризму – практика України

Проект «Валоризація історико-культурної спадщини через розвиток та популяризацію Карпатського культурного шляху», що реалізовувався в рамках програми транскордонного співробітництва за фінансової підтримки

¹ Pranešimų tezės neredaguotos / Тези доповідей в авторській редакції

Європейського Союзу у 2021-2023 рр., передбачав соціологічне дослідження споживачів послуг культурного туризму. Мета даної роботи – аналіз цільової аудиторії етно-культурного туризму за даними опитування близько 200 споживачів туристичних послуг в Івано-Франківській області. До початку пандемії COVID-19 Івано-Франківську область відвідало 2,2 млн. туристів, з яких 90% українці, 10% іноземці. 38% зі всіх, хто поїхав за етно-культурними враженнями є одноденними відвідувачами, решта - короткотермінові відвідувачі (2-7 днів перебування). Найбільше таких відвідувачів приїздили із сусідніх областей та столиці. Для туристичного продукту етнокультурного туризму широкою цільовою аудиторією будуть туристи, які серед своїх туристичних інтересів мають етно-історико-культурну тематику. Звіт за результатами соціологічного дослідження відвідувачів культурно-історичних об'єктів, проведений в рамках проекту (перед початком повномасштабного вторгнення в Україну) виявив дещо змінений портрет споживача туристичних послуг: 55% подорожуючих – чоловіки; 30% віком 30-39 років (24% віком 40-49 років та 22% від 18 до 29); 77% мають вищу освіту; 61% одружені; 42% наймані працівники (29% підприємці); 29% подорожують у парі, (21% з родиною 24% з друзями, 22% одиниці). Ключові бар'єри до відвідування об'єктів історико-культурної спадщини, які можуть зупинити туристів придбати туристичний продукт – це поганий стан доріг, обмежений асортимент послуг на об'єкті та відсутність культурно-розважальних закладів. Для іноземців є також мовний бар'єр, адже далеко не всі туристичні заклади та жителі регіону володіють англійською. Ядром цільової аудиторії культурного туризму в Івано-Франківській області буде турист, який і сьогодні часто обирає Карпатський регіон для історико-культурного туризму.

Ключові слова: історико-культурний туризм, цільова аудиторія, Карпатський регіон.

Валерій ЧЕМЕС

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Українська мова сьогодні: динамізм соціокультурних процесів

Стан розвитку української мови сьогодні можна розглядати в категоріях *еволюційність – революційність, дескриптивність – прескриптивність, розвиток мови – розвиток мовної особи і мовної особистості*. Щодо останньої антиномії, то мовна ситуація в сучасній Україні, зокрема і в умовах воєнного стану, має розглядатися якраз в категоріях особистісних параметрів – *державницьке Я – етнічне Я – мовне Я*. Попри значні зміни у функціональному статусі української мови останнього десятиріччя і особливо в останні три роки, коли спостерігаємо стрімку динаміку соціокультурних процесів, все ж маємо враховувати в описі і аналізі мовної ситуації в сучасній Україні всю сукупність онтологічних феноменів мови. Способом існування мови, звичайно ж, є її розвиток. Причому цей розвиток є її уявним саморухом, власне неусвідомлюваним її користувачами саморозвитком, оскільки мова являє собою своєрідний психосоціальний пристрій з виразними ознаками комунікаційного самоналаштування – у кожний момент існування її ніхто ще не застав зненацька. Попри виразний позитивний вектор розвитку української мови все ж напевно чи